

Ha király leszel - szól a kísértő harmadszor és utoljára -, a világ ura leszel, mindenki neked szolgál. Jézus győzedelmes válasza: "Távozz tőlem sá-tán, mert meg van írva: az Urat, a te Istenedet imádd és csak neki szolgálj!"

Jézus véglegesen lemond a politikai messiásságról; a följánlott királyságot nem fogadja el. Inkább választotta próféta elődjeinek tövises, éhezéssel, szomjazással, sokszori arculcsapással szegélyezett útját. Pártjára áll azoknak, akiket mindenki megvet; a bűnösöknek, a betegeknek és szegényeknek, a minden jogtól megfosztott egyszerű népnek. Bizonyos értelemben forradalmár volt. Harcát sikeresen vívta meg először önmagával, majd a lélek kufárjaival szemben. Harca és munkássága, egész élete és tanítása a jó győzelmét bizonyítja a rossz, a gonosz és a bűn felett. S ha valamikor minden ember jó és igaz lesz, ha győzedelmeskedik az emberek lelkében Istennek minden nép által megálmodott országa, annak győzelme is az övé lesz. Számunkra csupán egy feladat marad: követni őt mindenben. Követni, ha úgy szükséges, a pusztán át a Golgotáig. Ámen.

KISS KÁROLY

HOL A MESTER?

(Bibliamagyarázat)

Jn 8, 1-11

A felolvasott bibliai rész a szinoptikusoknál teljesen hiányzik, egyedül csak itt, a János evangéliumában található meg. A bibliakritika megállapítása szerint az eredeti és már elterjedt János-szövegből is hiányzott, és csak később került be oda.

A IV. század végén és az V. század elején élt Jeromos egyházatyja nevéhez fűződő latin-nyelvű bibliafordítás, a Vulgata (383-420), már tartalmazza, hozza a történetet. Hogy a szöveg kérdése még sokáig foglalkoztatta az egyházatyákat, mutatja az a tény, hogy az 1545-ös trentói, közismertebb nevén tridentini zsinat kanonizálja végérvényesen a nevezett bibliai részt. A zsinat kimondja, hogy bár nem valószínű az, hogy János tollából való a szöveg, mégis teljes egészében a Szentíráshoz tartozónak kell tekinteni.

Maga a történet jól felépített; fogalmazásában világos, könnyen követhető, szerkesztésében pedig drámai. Egy házasságtörésen rajtakapott asszonyt hoznak Jézus elé, aki az Olajfák-hegyéről visszatérve, kora reggel a templomban, a köréje gyűlt sokaságot tanítja. Az embergyűrű közepén ülve tanító Mester elé állítják az asszonyt és a farizeusok és írástudók felszólítják Jézust: "Te mit mondassz, mit tegyünk ezzel az asszonnyal? Mózes megparancsolta a törvényben, hogy az ilyent meg kell kövezni!" (3Móz 20, 10; 5Móz 22, 22). Mindezt azért teszik, hogy megvádolhassák őt, - teszi hozzá a magyarázatot a szövegíró.

Jézus nem válaszol azonnal. Lehajol és ujjával írni kezd a földre. A farizeusok sürgetik a választ. S akkor Jézus felemelkedik és így szól: az vesse rá

az első követ, aki sohasem vétkezett! Majd visszahajol és ismét írni kezd. Mire újra felemelkedik, a körülállók már mind eltávoztak, egyedül az asszony van előtte, akitől megkérdezi: hol vannak a vádlóid? - Elmentek, - felel az. Én sem vádolak, mondja Jézus. Menj el és többé ne vétkezzél!

A történet megértéséhez tartozik a mózesi és római törvény ismerete, a közbevetett magyarázat kiegészítése, hogy "mindezt azért teszik, hogy megvadhassák őt." Ha ugyanis elutasítja az ítéletet, akkor szembekerül a mózesi törvénnyel; ha pedig igenli, a római törvényt utasítja el, ami nem engedte meg az ilyen ítélet végrehajtását.

Magát a történetet két fő csoportosításban magyarázzák. Az egyik szerint a történet lényege az irgalmasságot cselekvő Jézus. Azért is került be az evangéliumba, teszik hozzá, hogy ez a szép, irgalmas cselekedet megőriztesse. A második csoportba tartozó magyarázatok azt emelik ki, hogy az isteni bölcsességgel megáldott istenfia könnyen átlát a neki vetett cselvetésen és könnyedén kikerüli azt.

A magyarázat mindkét irányba helytálló. De van ebben a történetben több is. Hiszen, ha megvizsgáljuk, átgondoljuk Jézus egész tanítását, evangéliumát, az itt elhangzottak szervesen beilleszkednek abba. Gondoljunk a Hegyi beszédre: "Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltssem. - Amilyen ítélettel ítélték, olyannal ítéltettek. - Miért nézed a te atyádfia szemében a szálkát, vesd ki előbb a te szemedből a gerendát. - Hányszor kell megbocsájtani? Nem hétszer, hanem hetvenszer hétszer. - Ne a törvény betűjét, szellemét kövessétek."

A történet üzenete, mához és a mindenkori emberhez szóló tanítása, figyelmeztetése: *a sokszor kilátástalannak, elveszejtőnek tűnő élethelyzetekben Jézus jelenléte, szellemisége az egyetlen kivezető út!*

Maga a történet színes, eleven és az életben számtalanszor megelevenedő. Nemcsak drámai feszültségével, de az eredeti történetből hiányzó tragikus végkifejletével. Gondoljunk csak a nemrég volt kirakatperekre; az 1990-es marosvásárhelyi véres márciusi eseményekre; az egyre inkább elszaporodó terrorcselekményekre, a csecsenföldi, a szarajevói ítélezésekre. Szinte megfékezhetetlenül szabadulnak el az indulatok. Körbefogunk, pellengérré állítunk személyt, népet, közösséget és ítélezünk. A törvény és a jog alapján. Nem kövek - gránátok, rakéták, automata lövedékek, bombák repülnek s az arcok tűzben égnek, a szemek vérben forognak.

És az ítélezés szelleme ott van a családban, közösségekben, népek között. Vannak, akik szítják, s vannak, egyre többen vannak, akik gondolkodás nélkül követik... És az ítélezés végrehajtatik! ... Mert nincs itt a Mester!

A genezáreti tavon viharba kerül a hajó. A Mester alszik; a megrémült tanítványok fejtvesztve kapkodnak, míg valakinek eszébe nem jut, hogy hívni kellene a Mestert. - Ő felkel, szelíden korholja őket: miért vagytok kicsinyhitűek?... S lecsendesíti a tengert s az embert!

Életünk félelmekkel, kishitűséggel, indulatokkal, vádaskodásokkal és ítélezésekkel telt köréből, mindennapjából hiányzik Jézus, a Mester. - A mi feladatunk, hivatásunk, hogy elhozzuk Őt, s az élet kérdéseire adandó válaszát

meghallgassuk és kövessük. De előbb meg kell találnunk, magunkba fogadnunk, helyet és szállást kell biztosítanunk számára, hogy ne legyen ma is kivetett mint egykoron. Hogy ne feszítsék Őt keresztre, ha már megkövezni nem lehetett. Hogy meghallja és kövesse szavát a ma embere is: menj el, én nem vádollok, de többé ne vétkezzél! Ámen.

PÁLFI DÉNES

CSELEKEDNI ISTEN AKARATÁT

Mt 7, 21

Életünkben csak akkor valósul meg valami, ha nem csak szólunk, beszélünk róla, de teszünk is érte, megvalósulása érdekében. Ezt az állítást igazolja, teszi nyilvánvalóvá Jézus is a felolvasott bibliai versben, midőn ezt mondja: "Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát."

Szavai a képmutató írástudók és farizeusok ellen irányulnak, azokat leplezik le. Elnézve kora társadalmát látta őket, amint Mózes székében ülve tanítják a törvényt, és így szól a néphez: "Amit tehát mondanak, azt mind tegyék meg és tartsátok meg, de cselekedeteiket ne kövessétek, mert mondják, de nem teszik. Súlyos terheket kötnek össze, és az emberek vállára rakják, de maguk az ujjukkal sem akarják azokat megmozdítani. Minden cselekedetüket csak azért teszik, hogy feltűnjenek az embereknek: megszelesítik imaszíjjaikat, és megnagyobbítják ruhájuk bojtjait; szeretik a lakomákon a főhelyet és az első üléseket a zsinagógában; szeretik, ha köszöntik őket a piacon, és ha meszternek szólítják őket." (Mt 23, 3-7)

Mindezeket látva, Jézus így ítéli meg viselkedésüket: "Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok; mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt: ti magatok nem mentek be, és akik bemennének, azokat sem engeditek be." (Mt 23, 13) Bár hirdeti: "Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek" (Mt 7, 1) - most mégis ítélkezik és vallja, hogy: "... az én ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak az akaratát, aki elküldött engem." (Jn 5, 30) Ez jogosítja őt fel az ítélkezésre. Isten akaratának keresése, az Ő törvényei szerint való élés jellemezte egész életét. Káténk szerint: "... minden cselekedete megegyezett gondviselő Atyjának akaratával; így lett ő számkra út, igazság és élet." (72. kérdés) Ez jelentette a nagy különbséget közte és kora képmutató írástudói, farizeusai között is. Az, hogy mindenkor el tudta mondani a Zsoltár szavaival: "Abban telik kedvem, Istenem, hogy akaratodat teljesítem, törvényed szívemben van." (Zsolt 40, 9)

Az isteni akarat teljesítésének fontosságát hangsúlyozza a két testvérről szóló példázatában is, mely szerint egy ember elküldi fiait, hogy szőlőseben dolgozzanak. Az első megígéri, hogy elmegy, de nem áll szavának. A másik